

Bántalmazási protokoll

Készült: 2026.

Tartalom

Bevezetés.....	2
A bántalmazáskezelési protokoll célja:	2
Az iskola beavatkozási felelőssége	2
Intézményes bullying ellenes szabályok:	2
Konfliktus.....	3
Bullying.....	4
Bullying vagy konfliktus?	5
A bullying formái	6
A bullying szereplői	7
A kortársbántalmazással kapcsolatos programok két fő területe.....	7
Prevenció	7
Intervenció.....	7
Különböző szakemberek felelősséghatárai	8
Protokoll	8
Célja:	8
A jelzés módjai	8
Anti bullying eljárás	9
Amennyiben egyértelmű a bántalmazó és áldozat személye	9
Amennyiben nem teljesen egyértelmű, ki a bántalmazó-áldozat	10
A szűkebb közösség, a bántalmazásban érintett osztály bevonása.....	10
Értékelés	11
Iskolai bántalmazás szabályok és következmények gyerekeknek	12
Prevenációs foglalkozások alsó és felső tagozaton.....	14

Bevezetés

A Pilisborosjenői Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola elkötelezett az agresszió és a kortárs bántalmazás (bullying) megelőzésében, kezelésében.

Alapelvünk, hogy az intézményünkben a bántalmazás semmilyen formája nem megengedett, a bullying minden esetben következményekkel jár.

Az iskola minden dolgozója határozottan elutasítja és elfogadhatatlannak tartja a bullying minden formáját, és azt vallja, hogy mindenkinek tiszteletben kell tartani a másik fél egyediségét, eltérő anyagi, kulturális és/vagy vallási hátterét. A „Bántalmazáskezelési protokoll” -ról az iskolába lépéskor a Házirenddel együtt minden tanulót, szüleit, nevelőszülőket és minden új dolgozót tájékoztatni kell.

A bántalmazáskezelési protokoll célja:

- A bullyinggal kapcsolatos közös álláspont (zéró tolerancia) kialakítása;
- Iránymutatás a bullying kezeléséhez

Az iskola vezetősége a bántalmazáskezelési programnak két területét határozta meg:

- prevenció (csoportos foglalkozások, anti bullying team)
- általános, bántalmazás esetén érvénybelépő eljárásrend (anti bullying protokoll)

Az iskola beavatkozási felelőssége

Az iskola beavatkozási felelőssége az iskola területén történő, iskolai diákokat érintő kortársbántalmazásra terjed ki (tanítási idő alatt, iskolai programok során). Az otthoni, iskolai szünetekben történő bántalmazás esetén az iskola nem tud fellépni.

Intézményes bullying ellenes szabályok:

1. Ne bánts a másikat sem fizikailag, sem szavakkal, sem érzelmileg!
2. Tartsd tiszteletben mások személyes terét és magánéletét!
3. Kérj segítséget, ha helytelen viselkedést láatsz!
4. Ne kényszeríts másokat olyanra, amit nem akarnak /amire nemet mondanak!
5. Ne zárj ki senkit a közös programból!
6. Fogadd el, hogy nem vagyunk egyformák!
7. A szabályokat az online térben is tartsd be!

Konfliktus

Ahol több embernek kell együttműködnie vagy egy térben léteznie, óhatatlanul vannak konfliktusok. Miért lenne ez másképpen a gyerek között? Ráadásul nekik még értelemszerűen kevesebb eszközük, jó gyakorlatok lehet a viták rendezéséhez.

Az „intézzétek el egymás közt!” egy jó távlati cél lehet, de sokszor elhangzik akkor is, amikor nem jogos elvárás. Ahhoz, hogy sikeresen rendezzék egymás közt a konfliktusokat, először nagyon sok helyzetben kísérni kell őket és nagyon sokat kell beszélgetni a mindennapi szituációkban felmerülő érdekellentétekről, a kompromisszumokról, döntéshozásról, bocsánatkérésről, jóvátételről. Erre, ha van együtt töltött idő, ha vannak egyáltalán beszélgetések számtalan alkalom kínálkozik minden családban, és az oktatási intézményekben is.

A felnőttek felelőssége, hogy legyen a konfliktus megoldására idő, tér, segítő protokoll és a gyerekek tudják, hogy hová fordulhatnak ebben segítségért. A felnőttek feladata megtanítani az erőszakmentes, konstruktív konfliktusmegoldást. A felnőttek tudnak ebben (is) példát mutatni. A gyerekeknek meg kell tanítani, hogyan lehet egy félreértést tisztázni, egy hibát helyrehozni. Segíteni kell megérteni a másik nézőpontját vagy egy-egy tettük hatását.

A resztoratív szemlélet, a konfliktusokat esélynek tekinti a tanulásra, megújulásra, újjáépítésre (restore). Mindenki, aki érintett a helyzetben egyenlő mértékben alakíthatja a megoldást. A legjobb, ha egy független szakemberrel beszéljük át az esetet, az ahhoz köthető érzéseket, elvárásokat. Így születhet meg a megegyezés, amely a konfliktus feloldását jelenti. A resztoratív szemlélet elemei olyan alapvető kommunikációs technikák, amelyeket minden pedagógus alkalmazhat, ha szeretné a diákokat a konfliktusaik megoldásában segíteni:

- az én-közlések alkalmazása
- az értő figyelem
- érzelmeink megfogalmazása és felvállalása
- annak keresése, amiben egyetértünk

Minden gyereknek joga van a biztonsághoz, az elfogadáshoz, az erőszakmentes környezethez. Az erőszakmentes konfliktuskezelést, a stresszel és a negatív érzésekkel való bánást meg kell tanítani a gyerekeknek, senki sem úgy születik, hogy ez magától megy! Fontos a gyerekeket megtanítani, bánni az agresszióval, a haraggal, a negatív érzésekkel. Ezeket meg lehet élni, ki lehet fejezni a másik bántása nélkül is.

Bullying

A bullying (iskolai bántalmazás) nemzetközi definíciója:

„A diákot zaklatás vagy elnyomás éri akkor, ha ismétlődően és hosszú időn keresztül negatív cselekedetnek teszi ki egy vagy több más diák” (Olweus, 1999. 717. o.).

Tehát három kritérium különbözteti meg a konfliktushelyzettől (Jármí É., 2015 alapján):

1. **Egyenlőtlen erőviszonyok:** a bántalmazó nagyobb erővel bír (idősebb, fizikailag erősebb, népszerűbb, gazdagabb, jobb mentális képességgel bír stb.), mint az áldozat, és ezzel visszaél. Az áldozat nem tudja magát jól megvédeni az erősebbel/túlerővel szemben.
2. **Rendszeresség:** a bántalmazás ismétlődik. Az áldozatra „rászállnak”, folyamatosan ki van téve bántalmazás veszélyének.
3. **Szándékosság:** Az áldozatot nem konkrét ok miatt bántják (tárgy elvétele, bosszú, konfliktus), vagyis nincs látható előzménye a bántalmazásnak. A szándékosság azt jelenti, hogy a célszemély nem valamilyen félreértés áldozata, hanem direkt akarják bántani, lejáratni, megaláztatni.

Bullying vagy konfliktus?

A konfliktushelyzet

Két fél, akik között van egy szembenállás, vélemény- és/vagy érdekellentét.

A felek egyenrangúak.

Cél: elérni valamit.

A konfliktus konszenzusos megoldása esély egy új egyensúly megtalálására.

Az offline és az online térben egyaránt játszódhat.

Bullying

Gyengébb, az adott csoportban kevesebb hatalommal bíró személy vagy személyek ellen irányuló hosszan tartó, szándékos károkozás, megfélemlítés, verbális, érzelmi, fizikai esetenként szexuális bántás.

Cél: hatalom a másik felett.

Mindig az egész közösség érintett. Gyakran előítéletek váltják ki.

Az offline és az online térben egyaránt játszódhat.

Fontos, hogy meg tudjuk különböztetni a mindennapos, „normális” konfliktusokat a bullying szituációktól! Az egyik legismertebb, témával behatóan foglalkozó hazai szakember dr. Jármí Éva állította össze az alábbi táblázatot, amely a helyes értelmezéshez nyújt segítséget.

Mindennapos konfliktus	Iskolai bántalmazás (bullying)
Esetleges, alkalmoszerű	Ismétlődő
Nem előre megtervezett, a pillanat hevében bontakozik ki	Tervezett, célzott, szándékos
Az érzelmek intenzitása mindkét félnél közel azonos	Az áldozat érzelmei sokkal intenzívebbek, mint a bántalmazóé
Mindkét fél megoldásra törekszik	A bántalmazó igyekszik kontrollt gyakorolni áldozata fölött
A felek egymáshoz való viszonyában az erőegyensúly nem bomlik fel	A bántalmazó határozott célja az erőegyensúly megbontása
Mindkét fél felelősnek érzi magát a konfliktus kialakulásáért	Az áldozat hibáztatása a kialakult helyzetért
A felek hajlandók erőfeszítéseket is tenni, hogy elsimítsák a konfliktust	A bántalmazó nem hajlandó erőfeszítéseket tenni a helyzet megoldására

A bullying formái (Jármí, É. 2015 alapján):

1. **Fizikai bántalmazás:** erőszakos cselekedet az áldozat irányába (megrúgás, megütés stb.), a személyes tulajdon megkárosítása, szándékos lopás, a diáktárs megütése, megrúgása, lökdöszése, testi sérelem okozása; személyes holmijának eltulajdonítása, elrejtése vagy megrongálása. A másik testi határainak figyelmen kívül hagyása, az intim területeken való tiszteletlen érintések.

2. **Szóbeli bántalmazás:** nyílt (kinevetés, megalázás, leértékelés, kritizálás, vádolás stb.), vagy rejtett (hamis pletykák, pletykák terjesztése, provokáció). a másik kigúnyolása, gúnyneveken szólítása; csúfolás; szidalmazás; fenyegetés; megfélemlítés.

3. **Érzelmi bántalmazás:** kapcsolati/társas (kirekesztés, kiközösítés a csoportból, cyber zaklatás stb.), vagy manipulatív akciók (beavatkozás olyan barátságokba, amelyben az áldozat érintett – pl. „Vele nem barátkozhatsz többé.”)

Kapcsolati: pletykák vagy hazugságok terjesztése egy személyről; nyilvános megalázás, megszégyenítés; kirekesztés a csoportból, közösségből, figyelmen kívül hagyás.

4. **Cyber bullying:** ez egy új típusa az iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, pletykákból és fenyegetésekből álló, az áldozathoz - vagy áldozatról szóló - elektronikus úton eljutó üzenetek, képek, vagy videók sorozatát jelenti, melyet egyetlen, vagy több felhasználó visz véghez. (Wikipédia)

Erőszakos üzenetek küldése valakiről egy csoportnak; rosszindulatú dolgok posztolása valakiről; szándékos kirekesztés egy csoportból; fenyegető vagy megfélemlítő üzenetek küldése online vagy

telefonon keresztül; valaki más nevében posztolni olyan dolgokat, melyek rossz színben tüntetik fel („személyiséglopás”).

- Szexuális zaklatás: szexuális jellegű, nem kívánatos testi, szóbeli vagy non-verbális magatartás. Célja vagy hatása egy másik személy méltóságának megsértése, és megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet teremtése.

A bullying szereplői

1. Bántalmazó
2. Bántalmazott/Áldozat
3. Szemlélők
4. Támogatók/Csatlósok: a bántalmazót támogatják szavakkal/tettekkel
5. Védelmezők: az áldozatot védik szavakkal, tettekkel; segítséget kérnek a felnőttektől.

A kortársbántalmazással kapcsolatos programok két fő területe

- Prevenció: csoportos foglalkozások, pedagógus- szülő- diák edukáció a bántalmazási helyzetek felismerése érdekében.
- Intervenció: az általános, bántalmazás esetén érvénybe lépő eljárásrend.

Prevenció:

- Minden osztályban prevenciós osztályfoglalkozások az osztályfőnök vagy iskolapszichológus vagy családsegítő vezetésével. Családsegítő évfolyamokra lebontott tematikus témajavaslatot tesz 1-8. évfolyamig.
- Pedagógusoknak előadás, workshopok tartása a bántalmazási helyzetek felismerésével, kezelésével kapcsolatosan.
- A bullying-szociometra alkalmazása.

Intervenció – Bullying helyzetek kezelése

Az esetkezelés alapelvei:

- A bántalmazás (DE nem a személy) elítélése, a bántalmazó viselkedés megszüntetése.
- Az áldozat megerősítése, támogatása, védelme.
- A bántalmazó és az áldozat kapcsolatának helyreállítása

Különböző szakemberek felelősséghatárai

• Osztályfőnök szerepe:

- Feltárás
- Jelzés a vezetőségnek – ha NEM bullying, akkor eset kezelése
- Osztálytársakkal kommunikáció
- Szülőkkel kommunikáció
- Utánkövetés

• Szaktanárok szerepe:

- Jelzés osztályfőnöknek
- Utánkövetés

• Iskolavezetés szerepe:

- Esetkezelő team felállítása és működésük biztosítása
- Fegyelmi eljárást igénylő esetben fegyelmi eljárás

Protokoll

Bántalmazás felmérése meghatározott szempontok alapján.

Célja: kivizsgálni a jelzést, a bántalmazás körülményeit a bullying definícióra épülő szempontsor alapján, és dönteni a további folyamatról.

A jelzés módjai:

1. Tanulói jelzés
2. Csoportvezetői/Osztályfőnöki jelzés
3. Szülői jelzés
4. Esemény (atrocitás)
5. Tanári jelzés
6. Iskolapszichológusi jelzés

A felmérést a szempontsor alapján az osztályfőnök végzi a jelzést adó személlyel. Esemény esetén az eseményben résztvevő tanulóval/tanulókkal.

Amennyiben a szempontsor alapján a jelzés nem tesz eleget a bullying fogalmának (vagyis egyszeri esetről/konfliktusról) van szó, az osztályfőnök dönt az eset tisztázásáról, megbeszéléséről vagy az esetleges fegyelmi fokozat érvényesítéséről.

Bullying esetén:

1. lépés: Osztályfőnöki jelzés az esetről az intézmény vezetőjének A bántalmazó és a bántalmazott szüleinek tájékoztatása, közös esetmegbeszélés. Bántalmazás hátterének feltárása.

2. lépés: Anti-bullying eljárás kidolgozása (adott esetre szabottan)

Részletes információgyűjtés és személyre szabott eljárásrend kidolgozása

Részrtvevők: osztályfőnök és az érintett diák(ok), iskolapszichológus

Helyreállító technikával az eset feltérképezése az áldozat(ok) és bántalmazó(k) részvételével, illetve a szankciólépcső alapján az anti bullying eljárás megkezdése

3. lépés: Az érintett szülő(k) tájékoztatása a vezetőség részéről hivatalos levélben vagy személyes találkozó keretében.

Részrtvevők: igazgató, osztályfőnök, érintett szülők

(Kivételes esetben rendkívüli szülői értekezlet összehívása, ahol osztályfőnök, igazgató(nő) és iskolapszichológus is részt vesz).

Anti bullying eljárás

Amennyiben egyértelmű a bántalmazó és áldozat személye

1.1 Áldozat támogatása

- Érintett pedagógusok egyértelmű és egységes állásfoglalása az áldozat védelmével kapcsolatban, fokozott tanári felügyelet megszervezése.
- Áldozat bevonása az eljárásba, hogy visszaállítsuk a kontrollt (dönthet arról, hogy szeretne-e beszélni a bántalmazóval, informáljuk arról, hogy mi lesz a folyamat)
- Ha az áldozat szeretné, bocsánatkérő és/vagy jóvátételi beszélgetés a bántalmazóval
- Áldozat támogatása osztályszinten (baráti kapcsolatok kialakításának segítése) és egyéni szinten (pszichológiai erősítés soron kívüli bevonása)

1.2 Bántalmazó kezelése

- Konfrontáló beszélgetés a bántalmazóval, illetve több bántalmazó esetén egyesével, egymás után a bántalmazókkal.

A beszélgetés célja a bántalmazó szembesítése tetteivel, a bántalmazás leállítás.

- Okok felderítése helyett a viselkedés elutasítása
- Bántalmazó megfogalmazza, hogyan fog változtatni a viselkedésén a jövőben
- Keretekben való megállapodás a bántalmazóval (mikor kerül sor kontroll

beszélgetésre, mi lesz a következő szankciólépcső stb.)

1.3 Bocsánatkérés és jóvátételi beszélgetés az áldozattal és elkövetővel (ha áldozat szeretné)

1.4 A jóvátétel végrehajtása egyéni/osztály szinten, ezt felügyelik a tanárok

1.5 Az osztályban érintett tanárok bevonásával a viselkedésváltozás megfigyelése, monitorozása az iskolában

1.6 Szükség esetén iskolapszichológus és gyermekvédelmi szakember bevonása

1.7 Kontroll - beszélgetés bántalmazóval és áldozattal (maximum 1 hónap múlva)

Célja: felmérni, hogy fennáll-e még a bántalmazás

Amennyiben nem teljesen egyértelmű, ki a bántalmazó-áldozat

2.1 Resztoratív technika alkalmazása

2.2 Helyreállító/jóvátételi beszélgetések a feltételezett áldozattal és elkövetővel

2.3 Viselkedési osztályszabályok felülvizsgálata az osztállyal, ezek szükség szerinti átírása, szigorítása

2.4 Bocsánatkérés és jóvátétel kidolgozása

2.5 Jóvátétel végrehajtása egyéni és/vagy osztály szinten

2.6 Kontrollbeszélgetés a bántalmazóval és áldozattal (maximum 1 hónap múlva)

Célja: felmérni, hogy fennáll-e még a bántalmazás

A szűkebb közösség, a bántalmazásban érintett osztály bevonása

A bántalmazásban érintett osztály bevonása azt az üzenetet közvetíti a közösség felé, hogy mi nem tűrjük a bántalmazást, és egyetlen ilyen tett sem maradhat következmények nélkül. Ez egyrészt növeli a közösség, az osztály biztonságérzetét, másrészt segíti a védelmezői attitűd

kialakulását.

Az osztály tájékoztatása az esetről az osztályfőnök feladata, az eset súlyosságát tekintve ebbe akár az Igazgató is bevonható. A tájékoztatás előtt az áldozattal egyeztetni, hogy mi hangozhat el a közösség felé. A szülői közösség felé írásban jelzi az osztályfőnök az esetet, ha az egész osztály érintett vagy a körülmények indokoltá teszik.

Az iskolapszichológus bevonása: osztálydiagnosztika/ tanácsadás/ osztályfoglalkozások keretén belül segíti a közösség életét.

Értékelés

Kontroll alapján, esetmegbeszélés keretében

Szülőket értesítjük az eredményről írásban vagy szóban

Résztevők: Osztályfőnök/csoportvezetők, iskolapszichológus

Ha folytatódik a bántalmazás: folytatni kell az eljárást, illetve újabb kontrollokat tartani 2-3 hetente bántalmazó és áldozattal kapcsolatban.

Ekkor életbe lépnek a szankciólépcsők, melyek a következők:

1. Iskolapszichológus bevonása (osztálydiagnosztika, tanácsadás) és/vagy külső szakértő bevonása
2. Bántalmazó szüleinek bevonása az eljárásba
3. Igazgató bevonása az eljárásba: iskolai szankciók alkalmazása (szóbeli figyelmeztetéstől a fegyelmi eljárásig)
4. Ha indokolt, Nevelési tanácsadó bevonása
5. Ha indokolt, gyermekvédelmi jelzőrendszer felé jelzés

Ha megoldódni látszott a probléma: továbbra is oda kell figyelni az osztályra

A protokoll egy javasolt eljárásrendet tartalmaz, de az egyes esetek mentén - egyéni mérlegelés alapján- lehetnek eltérések az eljárásban.

A bántalmazáskezelés során szerzett információk alapján, szükség esetén egyéb intézményi (iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős, iskolai szociális segítő) és/vagy külső szakemberek bevonása mindig az érintett gyermek bevonásával, szülők tájékoztatásával és engedélyével történik.

[Gyakorlatsor az iskolai bántalmazás megelőzéséhez_OFI.pdf](#)

Iskolai bántalmazás szabályok és következmények gyerekeknek

I. SZABÁLYOK

1. Tudjuk, hogyan viselkedjünk jól egymással:

- Tisztelj másokat! Nem csúfolódunk, nem fenyegetünk, nem bántunk másokat.
- Oldd meg békésen a konfliktusokat! Ha vita van, kérj segítséget egy tanártól vagy beszéljétek meg nyugodtan.
- Segíts, ha bajt látsz! Ha valaki mást bántanak, szólj egy tanárnak vagy támogasd a társadat.

II. MI TÖRTÉNIK, HA MEGSZEGED A SZABÁLYOKAT?

Első alkalom: Beszélgetés és figyelmeztetés

Mi történik?

- Azonnal beszélgetünk veled, hogy megértsd, miért rossz, amit tettél.
- Megkérünk, hogy kérj bocsánatot attól, akit bántottál.

Miért van erre szükség?

- Hogy tanulj az esetből, és tudd, hogyan viselkedj legközelebb.

Második alkalom: Írásos megállapodás

Mi történik?

- Együtt írunk egy megállapodást, amelyben leírod, hogyan fogsz viselkedni a jövőben. Erről tájékoztatjuk a szüleidet is.

Miért van erre szükség?

- Hogy felelősséget vállalj a tetteidért, és segítséget kapj a viselkedésed megváltoztatásához.

Harmadik alkalom: Közösségi szolgálat az iskolában

Mi történik?

- Segítesz az iskolai közösség javára, például az udvar rendbetételében vagy tanórák előkészítésében. Ismét beszélünk a szüleiddel, hogy együtt találjuk meg a legjobb megoldást.

Miért van erre szükség?

- Hogy megértsd, minden tettünk hatással van a közösségünkre.

Negyedik alkalom: Tanácsadás vagy egyéni beszélgetések

Mi történik?

- Részt veszel egy sor tanácsadáson vagy beszélgetésen az iskolapszichológussal.
- Hosszabb időre elvonhatunk az osztály közösségéből, például csoportos tevékenységek, iskolai vagy osztályprogramok, rendezvények során.

Miért van erre szükség?

- Hogy megértsd, hogyan viselkedhetsz jobban, és hogy mások is biztonságban érezzék magukat. Súlyos esetek: Szülők behívása

Mi történik?

- A szüleiddel és az iskola vezetésével együtt döntünk a további lépésekről.

Miért van erre szükség?

- Hogy mindenki számára egyértelmű legyen: a bántalmazást nem toleráljuk.

III. MI TÖRTÉNIK, HA JÓL VISZELKEDSZ?

Szeretnénk megköszönni, ha segítesz abban, hogy az iskola jó hely legyen!

- Dicséret és elismerés: Tanáraid megdicsérnek, és kiemelhetnek példamutató viselkedésedért.
- Jutalmak: Részt vehetsz különleges programokon, osztály- vagy iskolai rendezvényeken, versenyeken.
- Pozitív közösségépítés: Büszke lehetsz magadra, mert hozzájárulsz a barátságos iskolai légkörhöz!

IV. SZERETNÉL SEGÍTSÉGET?

Ha bántottak, vagy bántottál valakit, ne félj segítséget kérni!

- Beszélhetsz: Tanároddal, az iskolapszichológussal, a szüleiddel
- Együtt megoldjuk a problémát!

Prevenációs foglalkozások alsó és felső tagozaton

4. évfolyam:

Zaklatás, kiközösítés

5. évfolyam:

Az én testem- testi változások

6. évfolyam:

A test titkos menetrendje

Bullying

7. évfolyam:

Drogprevenció

Bullying

8. évfolyam:

Ciber bullying

Sresszkezelés